

**УНІВЕРСИТЕТ
ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ**

**ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
(15 листопада 2024 року)**

№ 102

Переяслав – 2024

УНІВЕРСИТЕТ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ
В ПЕРЕЯСЛАВІ

Рада молодих учених університету

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

**«ВІТЧИЗНЯНА НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ»**

15 листопада 2024 року

Вип. 102

Збірник наукових праць

Переяслав – 2024

УДК 001(477)«19/20»
ББК 72(4Укр)63
В 54

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
«Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»:
Зб. наук. праць. Переяслав, 2024. Вип. 102. 236 с.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР:

Коцур В. П. – доктор історичних наук, професор, академік НАПН України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Воловик Л. М. – кандидат географічних наук, доцент

Євтушенко Н. М. – кандидат економічних наук, доцент

Кикоть С. М. – кандидат історичних наук (відповідальний секретар)

Носаченко В. М. – кандидат педагогічних наук, доцент

Руденко О. В. – кандидат психологічних наук, доцент

Склярєнко О. Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Солопко І. О. – кандидат фізико-математичних наук, доцент

Юхименко Н. Ф. – кандидат філософських наук, доцент

Збірник матеріалів конференції вміщує результати наукових досліджень наукових співробітників, викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, студентів з актуальних проблем гуманітарних, природничих і технічних наук.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій.

©Рада молодих учених університету
©Університет Григорія Сковороди
в Переяславі

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

УДК 658:382

Наталія Кравченко
(Київ)

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ СТОРІТЕЛІНГУ ПРИ ВИВЧЕННІ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

В статті розглянуто особливості і переваги використання методу Storytelling(y) як інноваційної перспективної методики при формуванні у студентів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Ключові слова: інноваційні технології навчання, комунікація, технологія, сторітелінг, текст, історія.

The article discusses the peculiarities and advantages of storytelling as an innovative and promising technique for developing students' ability to think creatively, solve innovative problems, and make productive decisions in occupational health and safety.

Keywords: innovative learning technologies, communication, technology, storytelling, text, story.

На даному етапі розвитку суспільства охорона праці та безпека життєдіяльності набувають великого значення і є одним із ключових факторів розвитку суспільства з наступних причин:

- **швидке зростання технічного прогресу** (механізація та автоматизація виробничих процесів; використання шкідливих речовин у виробничих процесах; небезпечні умови праці все це підвищує рівень ризиків щодо безпеки працівників);
- **відповідність законодавству** (знання законів і НПАОП чітко окреслюють права та обов'язки роботодавця і працівників; дають чітке визначення понять «Умови праці» та «Безпечні умови праці» і визначають види відповідальності у разі порушення цих норм);
- **соціально-економічні наслідки** (велика кількість нещасних випадків на виробництві спричиняють не тільки значні економічні збитки як для підприємств, так і для держави але й призводять до загибелі або травмування працівників);
- **екологічна безпека** (знання причин виникнення надзвичайних ситуацій, особливостей факторів враження та розуміння методів і способів щодо попередження або зниження їх негативних наслідків допомагає в повсякденному житті).

Враховуючи особливості освіти на сучасному етапі, а саме: **цифровізація** (онлайн-платформи, електронні ресурси, віртуальні класи), **індивідуалізація і персоналізація** (можливість адаптувати навчальний матеріал враховуючи здібності, швидкість та особливості сприйняття матеріалу студентами), **компетентнісний підхід** (акцент робиться не на запам'ятовування теоретичного матеріалу, а на формуванні компетенцій, які необхідні для життя та роботи) вимагає пошуку найбільш ефективних форм навчання. На мій погляд всім цим критеріям відповідає метод Storytelling(y), який широко використовується в педагогічній діяльності.

«Storytelling» (з англ. «story» означає історія, а «telling» – розповідати) – це метод передачі інформації за допомогою захоплюючої, цікавої, емоційно насиченого історії, яка має не тільки зацікавити аудиторію, але й викликати емоційне сприйняття, зробити інформацію більш легкою та доступною для запам'ятовування.

Він дає змогу мотивувати, аналізувати, порівнювати, засвоювати й передавати знання, ефективно доносити інформацію, презентувати власну ідею, візуалізувати, деталізувати,

збагачувати й розвивати мовлення, творчі здібності, уяву, проявляти емоції, здобувати високі результати; запобігає конфліктам і нівелює наявні; сприяє взаєморозумінню, самопізнанню. Складники успіху – правдивість історії, її докладність, конкретність [1].

«Storytelling» як форма передачі інформації немає єдиного автора так як він існував ще з найдавніших часів, але технологія сторітелінгу була розроблена Девідом Армстронгом. У процесі розробки Девід Армстронг враховував особливості психології людини: історії легше сприймаються, вони більш захопливі та цікавіші, ніж правила та інструкції, вони допомагають встановити емоційний зв'язок, розповідь історії викликає більше довіри.

У галузі освіти це чудовий привід для мотивації здобувачів освіти добре вчитися, щоб досягти успіху, збагатити власний досвід рецептами виходу з найскладніших ситуацій, розв'язання непростих проблем, запобігання повторень чийось помилок.

Основним завданням Storytelling(y) є збагачення духовного світу особистості й стимулювання уяви. Науковці (С. Брайнт та ін.) вважають, що за допомогою методу можна досягти важливих результатів:

- 1) поживати освітній простір, зняти напругу, створити невимушену атмосферу;
- 2) встановити тісніший контакт між учителем і учнями, повернути й утримати їх увагу

[1].

Використання методу Storytelling(y) передбачає:

- активну участь студентів в навчальному процесі;
- миттєвий зворотній зв'язок: викладач – студент(и) – викладач;
- розвиток критичного мислення внаслідок можливості аналізу ситуації з боку студентів (можливість висловлювати власні думки, пропонувати варіанти рішень до запропонованих ситуацій);
- здатність адаптувати навчальний матеріал до індивідуальних особливостей кожного студента;
- залучення кількох органів чуття (візуальний, аудіальний, кінестетичний тощо);
- спільна робота в групі (обговорення ситуації, обмін думками, прийняття загальних обґрунтованих рішень).

Основними перевагами методу Storytelling(y) є:

- **емоційне залучення:** історії здатні викликати емоції які допомагають студентам легше сприймати і запам'ятовувати інформацію;
- **легкість запам'ятовування:** кожна історія має початок, розвиток і кінець, вона логічно структурована тому легше запам'ятовується;
- **зрозумілість і доступність:** історії містять приклади з реального життя
- **розвиток емпатії та відповідальності:** історії, які побудовані на реальних подіях (реальні приклади травм, небезпек в повсякденному житті тощо), сприяють розвитку емпатії, формують відчуття відповідальності за особисте життя;
- **індивідуалізація досвіду:** історія може бути адаптована під певну аудиторію з урахуванням вікових, соціальних, психологічних, емоційних особливостей групи. Це допомагає налаштувати зв'язок між викладачем і студентами;
- **практичне застосування знань:** історії можуть відображати реальні ситуації стосовно небезпек в природному та виробничому середовищі і це дає можливість студентам зрозуміти як знання з охорони праці і безпеки життєдіяльності можуть бути використані в реальному житті;
- **підвищення рівня уваги до навчального матеріалу:** тримають увагу студентів залучаючи їх до співучасті у вирішенні запропонованої ситуації;
- **сприяє підвищенню комунікації:** вмінно чітко, послідовно і аргументовано висловлювати власні думки

Існує кілька видів сторітелінгу залежно від мети, формату та стилю подачі:

- **традиційний сторітелінг (усний):** історії передають в усній або письмовій формі; він передбачає чітку структуру (введення, основний зміст, рішення);

- **мультимедійний (цифровий) сторітелінг:** інформація передається через мультимедійні платформи з використанням відео, аудіо, зображень та тексту;
- **візуальний сторітелінг:** передбачає використання зображень або візуальних елементів для передачі історії;
- **інтерактивний сторітелінг:** він дає можливість студентам не тільки сприймати інформації в цікавому для них форматі але й впливати на розвиток сюжету або обирати варіанти розвитку подій (інтерактивні відео, відеоігри, квест-проекти тощо);
- **соціальний сторітелінг:** допомагає привернути увагу до соціальних проблем (історії людей які мають важливий суспільний вплив);
- **персональний сторітелінг:** оснований на розповіді особистої історії заснованої на власному досвіді, це допомагає не тільки створити емоційний зв'язок з аудиторією (студентами) але й передати життєвий досвід;
- **освітній сторітелінг:** передача навчального матеріалу через історії.

Саме під час вивчення дисциплін природничого циклу дуже доречним є використання методу Storytelling(y):

- під час вивчення теми: «Профілактика нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві» – історії про реальні нещасні випадки на виробництві допомагають студентам проаналізувати причини які призвели до нещасного випадку (професійного захворювання) та запропонувати заходи і засоби профілактики нещасних випадків (професійних захворювань);

- під час вивчення теми: «Правові та організаційні питання охорони праці (безпеки життєдіяльності)» – обговорення реальних ситуацій (можливо з особистого життя) які демонструють які наслідки може мати незнання або недотримання законодавчих документів з охорони праці та безпеки життєдіяльності;

- під час вивчення теми «Небезпеки та їх класифікація. Ризик як кількісна оцінка небезпеки» – метод сторітелінгу допомагає навчити студентів розпізнавати потенційні небезпеки, їх характеристики, наслідки та розуміння шляхів захисту від них. Для пояснення кількісної оцінки небезпек та розрахунку припустимого рівня ризику я використовую історії реальних подій (наприклад: за весь період в Україні від коронавірусу померли 61348 людей, захворіло 2660273 людей. Визначте числове значення загального ризику смертельних випадків за період 2019-2021 року. Розраховуючи рівень припустимого ризику і порівнюючи його із загальноприйнятим у світовій практиці студенти отримують не тільки теоретичні знання але й розуміють важливість таких розрахунків в своїй професійній діяльності в майбутньому. Використання методу Storytelling(y) робить навчання практичним (студенти бачать як теорія застосовується в реальних ситуаціях), емоційно насиченим, допомагає закріпити теорію на практиці;

- при вивченні теми «Техногенні небезпеки» – розповідаю про реальні випадки техногенних катастроф використовуючи не тільки загальну інформацію але й включаю в свою розповідь спогади очевидців (Куренівська трагедія (13 березня 1961 рік), аварія на ЧАЕС, аварія на хімічному підприємстві в місті Бхопал (Індія), в місті Севезо (Італія) тощо). Розповідаючи про ці події роблю акцент на людських історіях постраждалих, пропоную студентам проаналізувати причини і зрозуміти наслідки аварій. Метод Storytelling(y) допомагає мені зробити абстрактні поняття більш зрозумілими і емоційно значущими;

- при вивченні теми «Основні способи і принципи захисту населення в умовах НС» – студентам можна запропонувати обрати роль, наприклад, потерпілого, рятувальника, лікаря і запропонувати модель поведінки виходячи з своєї ролі або студенти можуть об'єднавшись в групи запропонувати вигадану історію, яка може трапитися в сучасних умовах (наприклад, аварія з витоком хлору в наслідок аварії на водопровідній станції тощо) і запропонувати алгоритм дій в даній ситуації, враховуючи можливі екологічні наслідки аварії.

Відмінність Storytelling(y) від звичайного тексту полягає в тому, що він має чітку структуру (проблема, кульмінація і розв'язка), передбачає подачу історії, яка викликає емоції, йому притаманна наявність сюжету, персонажі, занурення в історію, візуалізація, наприклад, порівняємо два текста:

«Ядерна зброя – це один із видів зброї масово ураження. Це зброя вибухової дії характерною особливістю якої є великий руйнівний потенціал і довготривалі наслідки. Факторами ураження ядерної зброї є:

- ударна хвиля (руйнує будівлі, інфраструктуру, здатна руйнувати цілі міста, завдає шкоди людям);
- світлове випромінювання (висока температура від вибуху, викликає пожежі, спричиняє опіки на великих відстанях від епіцентру вибуху);
- проникаюча радіація (потік гамма-променів і нейтронів, триває 10-15 с, під впливом іонізації в організмі виникають біологічні процеси, що приводять до порушення життєвих функцій окремих органів і розвитку променевої хвороби);
- радіоактивне зараження (при наземному ядерному вибуху утворюється радіоактивна хмара, яка рухається в напрямку вітру, радіоактивні частки, випадаючи з хмари на землю, утворюють зону радіоактивного зараження. Найбільшу небезпеку радіоактивні речовини представляють у перші години після випадання);
- електромагнітний імпульс (це короткочасне електромагнітне поле (враження людей можливі тільки коли вони в момент вибуху стикаються з простягнутими провідними лініями).

Найбільш надійним засобом захисту від усіх вражаючих факторів ядерного вибуху є захисні споруди. Для захисту органів дихання, очей і відкритих частин тіла використовуються ЗІЗ».

«6 серпня 1945 року вперше в історії світу відбулося використання ядерної зброї у військових цілях (атака США проти Японії):

Хіросіма – населення 255 000 чоловік. Від моменту скидання бомби до вибуху пройшло 45 секунд, вибухнула на висоті 600 метрів у вигляді гігантської вогняної кулі, температура більш ніж 4000°C. Радіація поширювалася миттєво і несла смерть і руйнування. На вересень 1945 року кількість потерпілих перевищила 200 000 осіб. Піком захворювань став період з 1951 по 1952 роки.

Під час ядерного бомбардування Хіросіми в серпні 1945 року пострадали десятки тисяч японців, в тому числі маленька дівчинка, ознаки хвороби якої проявились через 9 років.

Одна мить – ядерний гриб. Одна мить – 70 тисяч загублених життів... Одна мить і дворічна дівчинка трохи ближче за два кілометри від міста, де стався ядерний вибух.

Вона народилася 7 січня 1943 року, коли Друга світова війна була в повному розпалі у місті Хіросіма. Коли її рідне місто зазнало атаки атомної бомби їй було лише два роки. Будинок, де проживала Садаки, знаходився за півтора кілометри від епіцентру вибуху, але завдяки щасливому випадку дівчинка не постраждала. Тоді ще ніхто нічого не знав про променеву хворобу та її наслідки. Світ потім дізнався про цю страшну правду і завмер у жаху та скорботі.

Дев'ять років після бомбардування вона жила життям дітей її віку і була здоровою, життєрадісною та повною сил. У дванадцять років весела і спритна Садако ходила до школи, навчалася, грала і мріяла, але одного разу вона впала і не змогла одразу піднятися.

Все змінилося в листопаді 1954 року, коли у неї з'явилися перші ознаки променевої хвороби, у Японії це називали атомною хворобою. 21 лютого 1955 року вона була госпіталізована: діагноз – «рак крові», лейкемія, а з ним і страшне слово «смерть». Але їй відчайдушно хотілося жити і вона боролася, тендітна, маленька дівчинка з Японії на ім'я Садако Сасакі. Вона лежала в лікарні, коли прийшла найкраща подруга яка принесла у лікарню позолочений папір, склала з нього журавлика і розповіла історію: «Хто зробить

1000 таких паперових птахів, скріплених воєдино, – «сенбазуру» – отримає від долі виконане бажання». Японська дівчинка хотіла тільки одного – жити.

Тисяча журавликів – це тисяча листків паперу, яких катастрофічно не вистачало в післявоєнній зруйнованій Японії, – вона складала своїх журавликів з усього, що попадалося їй у руку, але з часом, слабнучи, вона робила все менше і менше журавликів – хвороба давала про себе знати, вона швидко втомлювалася...

У результаті, згідно книги «Садако і тисяча паперових журавликів» вона встигла зробити лише 644 журавлика.

25 жовтня 1955 року Садако померла і як оповідає легенда, з нею прощалося тисячі журавликів, зроблених із паперу, які були з'єднані невидимими нитками.

6 серпня для всіх японців є днем скорботи, в який вони роблять журавликів і пускають в небо червоні ліхтарики.

У 1958 році в Парку Миру в місті Хіросіма було встановлено статую, що зображує Садако з паперовим журавликом у руці. На постаменті статуї написано: «**Це наш крик! Це наша молитва! Мир у всьому світі!..**» Вона прожила 4675 днів, їй було лише 12 років».

Ці та інші історії відповідають наведеним вище рекомендаціям до застосування Storytelling(y). Вони емоційно забарвлені, мотивують до активної розумової праці, стимулюють студентів до роздумів; обговорення історій підводять студентів до висновків, що відповідають навчальним завданням під час вивчення конкретної теми.

На основі опрацювання матеріалу та практичного досвіду можуть бути запропоновані такі рекомендації щодо використання технології сторітелінгу під час занять:

- розповідь має бути цікавою і корисною для аудиторії;
- розповідь має бути пов'язана з реальним життям і життєвим досвідом. Якісний зміст, безпосередня розповідь автора та красиве візуальне оформлення роблять навчальний матеріал захопливим і повним;
- герої мають бути яскравими, з якими аудиторія може асоціювати себе, це є силою будь якої історії;
- візуальне оформлення оповідання. Якісне візуальне тло допомагає зробити настрій історії живим і динамічним, розкриває тему, надає додаткові жвавості та залучає слухача до контексту;
- дотик драматизму. Опис має бути живим, реалістичним та емоційно забарвленим;
- висновок історії має нести певний посил, інформацію, факти, мораль, що підводять слухачів до розуміння мети розповіді [5, 2014].

Метод Storytelling(y) – важливий елемент професійної діяльності сучасних викладачів. За словами Ч. Вендіга: «Історії керують світом і в той саме час пояснюють нам наше місце в ньому. Вони допомагають нам зрозуміти себе та тих, хто нас оточує. Гарна історія має таку ж саму силу, що і куля, яка вилітає з рушниць» [2].

Метод Storytelling(y) є надзвичайно ефективним інструментом для передачі знань, оскільки створює емоційний зв'язок між викладачем і студентами, робить навчання цікавим, зрозумілим, сприяє більш глибокому розумінню навального матеріалу. Його можна застосовувати практично до кожної теми. Спробуйте!

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Бондаренко Н. Storytelling як комунікативний тренд і всепредметний метод навчання. *Молодь і ринок*. 2019. №7(174). URL: https://lib.iitta.gov.ua/716893/1/BNV_MiR_19-07.pdf.
2. Ведінг Ч. 250 фішок, що їх має знати письменник. Харків: Фабула, 2019.
3. Ковальчук В.І., Щербак А.В. Впровадження інноваційних технологій навчання у процесі професійної підготовки студентів закладів вищої освіти. *Молодий вчений*. 2018. №3(55). С.543–547.

4. Ковальчук В.І. Методичні рекомендації щодо застосування ігрових технологій в процесі викладання дисциплін соціально-гуманітарного циклу. Київ: Видавничо-редакційний відділ НУБіП України, 2017.

5. Лаврентьева О.О. Розвиток методологічної культури майбутнього вчителя природничих дисциплін у процесі професійної підготовки: теоретико-методичний аспект: монографія. Київ: КНТ, 2014.

6. Чеканюк К. Сторітелінг як технологія професійного розвитку вчителів. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки.* 2023. № 1 (25).

7. Смірнова З., Басич І. Сторітелінг як сучасний тренд навчання природничих дисциплін. *Збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції «Підготовка майбутніх учителів фізики, хімії, біології та природничих наук в контексті вимог Нової української школи».* Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 335–337.

Комунального закладу Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж»

Федчун Тетяна – студентка 4 курсу факультету української філології та мистецтвознавства Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Філоненко Софія Вячеславівна – студентка 2 курсу факультету медичних технологій діагностики та реабілітації Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Хома Вікторія Ігорівна – студентка 2 курсу спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Володимирського педагогічного фахового коледжу імені Агатангела Кримського

Хотієнко Світлана Вікторівна – старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Черевко Світлана Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання та спорту Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Черновська Лілія Володимирівна – кандидат психологічних наук, завідувачка кафедри психології ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Чорнобрива Ольга Вікторівна – викладач юридичних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист ВСП «Рівненський фаховий коледж Національного університету біоресурсів та природокористування України»

Чумаченко Вікторія Олександрівна – студентка 4 курсу земельно-правового відділення ВСП «Рівненський фаховий коледж Національного університету біоресурсів та природокористування України»

Шалар Валентина Іванівна – викладач загальноекономічних дисциплін циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист ВСП «Ананьївський аграрно-економічний фаховий коледж Уманського національного університету садівництва»

Швець Едуард Ігорович – студент 4 курсу факультету агротехнологій та природокористування Сумського національного аграрного університету

Шевченко Андрій Валерійович – студент факультету історії та археології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

ЗМІСТ

ГЕОГРАФІЯ І ГЕОЛОГІЯ

- Людмила Курганевич, Юрій Андрейчук, Ольга Блажівська*
ВИКОРИСТАННЯ ДАНИХ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ ЗЕМЛІ
ПРИ ОЦІНЦІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ОСВОЄННЯ
РІЧКОВО-БАСЕЙНОВИХ СИСТЕМ 3

ЕКОНОМІКА

- Оксана Кущак, Дарина Кротевич*
ГАЗ БРАУНА ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ПРИРОДНОМУ ГАЗУ 7
- Вікторія Мироненко, Яна Молоданович*
БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 10
- Вікторія Неверовська*
ПРАКТИКА ЗАСТОСУВАННЯ ЕВРИСТИЧНИХ МЕТОДІВ
У ГОСПОДАРСЬКОМУ АНАЛІЗІ 14
- Олена Субот*
ЕКОНОМІКА ЯК НАУКА НА ЗЛАМІ ЕПОХ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ 17
- Тетяна Тарасенко*
ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РОБОЧОЇ СИЛИ
НА РИНКУ ПРАЦІ 20

МЕНЕДЖМЕНТ І МАРКЕТИНГ

- Валерія Дробот*
ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ 23
- Маргарита Козачук*
КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ
ТА РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ 24
- Марія Полковнікова*
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ РОБОТИ КЛАСНИХ КЕРІВНИКІВ 26
- Сергій Попов*
ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА 28
- Галина Рирмак, Валентина Шалар*
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ
ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ 31

СОЦІОЛОГІЯ

- Дмитро Мазій*
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ПРОЦЕС СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДІ 34

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

- Володимир Захарчук*
УКЛАДАННЯ ТЕСТАМЕНТІВ У МІСТАХ ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВОДСТВА
XVII СТ.: ПРАВОВІ ЗАСАДИ Й ПОВСЯКДЕННІ ПРАКТИКИ 38
- Назарій Масненко*
ЕТНІЧНИЙ СКЛАД ТА ЧИСЕЛЬНІСТЬ НАСЕЛЕННЯ
ІЛІНЕЦЬКОГО РАЙОНУ ВІННИЦЬКОЇ ОКРУГИ
(ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПЕРЕПИСУ НАСЕЛЕННЯ 1926 РОКУ) 42

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

- Оксана Басюк, Єлизавета Василюк*
РОЗВИТОК ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА У ВІТЧИЗНЯНОМУ ПРАВІ:
ВНЕСОК НАУКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ 45

<i>Богдана Ткачук, Ірина Матковська</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ: ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ	48
<i>Богдана Ткачук, Ольга Чорнобрива</i> ЮВЕНАЛЬНА ЮСТИЦІЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	51
<i>Вікторія Чумаченко, Оксана Ляхович</i> САНКЦІЙНА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИРУ ТА СПРАВЕДЛИВОСТІ	53
МИСТЕЦТВО	
<i>Ірина Винник</i> ВПЛИВ ТВОРІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА НА ЕМОЦІЙНИЙ СТАН УЧНІВ НУШ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	57
ПЕДАГОГІКА	
<i>Світлана Боченкова</i> ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ УРОКІВ У ШКОЛІ	60
<i>Юлія Вишинська, Андрій Усатий</i> ІННОВАТИКА У ВИВЧЕННІ ЛІТЕРАТУРИ: ПІДХОДИ, АКТУАЛЬНІСТЬ Й МЕТОДИ	65
<i>Роман Вітрук</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ	68
<i>Надія Деде</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ЗБАГАЧЕННЯ СЛОВНИКА ПЕРШОКЛАСНИКІВ НАРОДОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ	70
<i>Світлана Дудка</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ФІЗИКИ ЗДОБУВАЧАМИ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	73
<i>Світлана Завелицька</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ІГРОВИХ ПРИЙОМІВ	77
<i>Анна Заліська</i> ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЙОМІВ ЕЙДЕТИКИ У ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ ОСНОВАМ МАТЕМАТИКИ	81
<i>Юлія Івановська, Людмила Арабаджи-Тіпенко</i> ІГРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАНЯТТЯХ БІОЛОГІЇ	84
<i>Анастасія Козінцева</i> СТВОРЕННЯ МОТИВУЮЧОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ НАВЧАННЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ	88
<i>Юлія Краєва</i> ІНТЕГРАЦІЯ SOFT SKILLS У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	90
<i>Ірина Лабіш, Галина Жирська</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ З ПРЕДМЕТІВ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ	93
<i>Ольга Лазар, Галина Жирська</i> МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ З ПРЕДМЕТІВ ПРИРОДНИЧОЇ ГАЛУЗІ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	97

<i>Даяна Лебеденко</i>	
РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В УЧНІВ 5-6 КЛАСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	101
<i>Валентина Лук'яненко, Тетяна Парфенова, Юлія Парфенова</i>	
ЕФЕКТИВНІ ПЕДАГОГІЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	104
<i>Ніна Лучинецька</i>	
МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ШКОЛЯРІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	107
<i>Юлія Михальчук</i>	
ІГРОВІ МЕТОДИ ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	109
<i>Галина Мойса</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»	113
<i>Анна Олійник</i>	
ВПЛИВ СУЧАСНИХ МУЛЬТФІЛЬМІВ НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНО- ПАТРІОТИЧНИХ ЯКОСТЕЙ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	116
<i>Іван Паламарчук, Андрій Усатий</i>	
ІНТЕРАКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	118
<i>Тетяна Приходько, Олександра Ващенко</i>	
ЖЕСТОВА МОВА ЯК ЕЛЕМЕНТ ДВОМОВНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ	121
<i>Людмила Татарінова</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	124
<i>Світлана Хотієнко</i>	
ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА ПРИКЛАДІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	127
ПСИХОЛОГІЯ	
<i>Станіслав Бережний, Лілія Черновська</i>	
ПСИХОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ГОТОВНОСТІ МОЛОДІ ДО ПОДРУЖНЬОГО ЖИТТЯ	132
<i>Ольга Гриник, Леся Василенко</i>	
ЕМПАТІЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПСИХОЛОГА	135
<i>Юлія Карук</i>	
ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	137
<i>Райса Клячковська</i>	
МОТИВ ТА МОТИВАЦІЯ ЯК СПОНУКАННЯ ДО ДІЯЛЬНОСТІ	141
<i>Марія Нечиталюк</i>	
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ПСИХІКУ ПІДЛІТКІВ	143
<i>Анастасія Сердюченко</i>	
ДИТЯЧІ ТРАВМИ. ПСИХІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ	146
<i>Ольга Трунова, Лілія Черновська</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ У МОЛОДИХ МАТЕРІВ	149

<i>Вікторія Хома</i> ФОРМУВАННЯ СТОСУНКІВ МІЖ ЛЮДЬМИ ПРОТИЛЕЖНОЇ СТАТІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ	152
<i>Маргарита Козачук</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС	155
<i>Аркадій Писарєв</i> СТВОРЕННЯ ТЕЛЕГРАМ-БОТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ КОНСТРУКТОРУ LEADTEX	157
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ	
<i>Аріна Кодинець, Людмила Комісаренко</i> ТЕОРІЯ ЙМОВІРНОСТЕЙ ТА МАТЕМАТИЧНА СТАТИСТИКА	161
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ	
<i>Андрій Гаврилюк, Марта Троць, Андрій Лазарєв</i> СУТНІСТЬ МЕТИ, ЗАВДАНЬ ТА ФУНКЦІЙ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	163
<i>Вікторія Кондратенко, Віталій Кондратенко</i> ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНИХ СПОРУД ТА ОБЛАДНАННЯ	167
<i>Марія Пастушенко-Шелуха</i> НАЦІОНАЛЬНІ ВИДИ СПОРТУ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПАТРІОТИЧНОСТІ МОЛОДІ	175
<i>Мирослава Рогізна</i> АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ У ФІЗИЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ	178
<i>Ігор Роцін</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОГО СПОРТУ	182
<i>Ірина Фастовець</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	185
<i>Світлана Черевко, Софія Філоненко</i> РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ФОРМУВАННІ ВІЙСЬКОВО-ПРИКЛАДНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ	190
<i>Андрій Шевченко</i> ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНІ ЗАХОДИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	193
ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ	
<i>Світлана Тимошенко</i> ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ТА КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА МАТЕРІАЛІ ПІСЕННИХ ТЕКСТІВ ЕТНОГУРТІВ	197
<i>Тетяна Федчун, Любов Поліщук</i> ПОТЕНЦІАЛ ПРОЦЕСУ ГЕЙМІФІКАЦІЇ УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ УЧНІВ 10-11 КЛАСІВ: ФУНКЦІОНАЛ ПЛАТФОРМИ GENIALLY	201
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	
<i>Ірина Касатська, Едуард Швець</i> БІОТЕХНОЛОГІЇ ГЕННОЇ МОДИФІКАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА: УМОВИ, СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	206
<i>Іванна Овчарук</i> ВПЛИВ СТРОКІВ СІВБИ НА БІОМЕТРИЧНІ ПОКАЗНИКИ ПОСІВІВ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ В ОСІННІЙ ПЕРІОД	210

ТЕХНІЧНІ НАУКИ. ТРАНСПОРТ

Володимир Солонка

ПІДВИЩЕННЯ ТОЧНОСТІ СКЛАДАННЯ ПРОСТОРОВИХ РАМ 212

АРХІТЕКТУРА І БУДІВНИЦТВО

Олена Сдвижкова, Дмитро Бабець,

Костянтин Назаренко, Аязоз Имансакипова

МОДЕЛЮВАННЯ СТІЙКОГО СТАНУ ВИРОБОК
У ПІДКАР'ЄРНІЙ ЧАСТИНІ ГІРСЬКОГО МАСИВУ 215

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Наталія Кравченко

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ СТОРІТЕЛІНГУ ПРИ ВИВЧЕННІ
ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ 220

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ 226

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку»: Зб. наук. праць. Переяслав, 2024. Вип. 102. 236 с.

Відповідальність за грамотність, автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів несуть автори публікацій. Передрук і відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом дозволяється тільки при посиланні на «Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку».

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції розміщені на сайті:
<http://confscience.webnode.com.ua>

Укладачі: С. М. Кикоть, І. В. Гайдаєнко
Верстка та дизайн: І. В. Гайдаєнко

Адреса оргкомітету та редколегії:
08401, вул. Сухомлинського, 30 (к. 100),
м. Переяслав,
Київська обл., Україна
тел. 0930569496,
сайт: confscience.webnode.com.ua

